

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **06.10.2025**

İskender

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

Son iki yılda örgün eğitimde öğrenci sayısı 1 milyon 948 bin 156 kişi azalmış, bu azalışın 652 bin 303'ü doğrudan örgün eğitimdeki öğrencilerden oluşmuştur. Yani çocuklar yalnızca açık öğretime yönlendirilmemekte, doğrudan okuldan kopmaktadır. 5-17 yaş grubundaki 1 milyon 57 bin 385 çocuğun resmi kaydı dahi bulunmamaktadır. Yabancı ve sığınmacı çocuklarla birlikte bu sayı 1,4 milyona ulaşmaktadır. Eğitim çağındaki çocukların kayıtsız ve okul dışı kalması, iktidarın eğitim hakkını güvence altına almak bir yana, adım adım tasfiye ettiğinin kanıtıdır.

Eğitimde devamsızlık verileri açıklanmamakta, eğitimin niteliğine dair göstergeler paylaşılmamaktadır. Bakanlığın gerçek tabloyu gizlemesi, milyonlarca öğrencinin neden eğitim dışına itildiğini açıklamaması kabul edilemez.

Öte yandan iktidar, nitelikli eğitim hakkını güvence altına almak yerine, MESEM gibi çocuk emeğini çiraklık altında ucuz işgücü sömürüsüne dönüştüren projelerle eğitimden ve okuldan kopuşu daha da hızlandırmaktadır. Açlık sınırında yaşayan milyonlarca çocuk için okul yemeği ve temiz su sağlanmamakta, eğitim hakkı lütuf gibi sunulmaktadır. Oysa bu hak, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış temel bir insan hakkıdır.

TÜİK'in 2023 tarihli Çocuk İşgücü Araştırması'na göre Türkiye'de 720 bin çocuk işçi bulunmaktadır. Ancak sendikalar ve bağımsız araştırmalara göre gerçek sayı 1 milyonun üzerindedir. Eğitimden kopuş ile çocuk emeği sömürüsü arasındaki bağ her

geçen gün daha görünür hale gelmektedir. Zorunlu eğitim hakkının açıkça ihlali yaşanmaktadır.

Bugün eğitim sisteminden kopan her çocuk ya güvencesiz işlerde çalışmakta ya da sokakta istismara ve sömürüye açık hale gelmektedir. Bu tablo, iktidarın eğitim politikaları ile çocuk emeği sömürsünü meşrulaştıran uygulamaları arasında doğrudan bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğitimde nitelik bozulması ve okullarda yaşanan hijyen/uygun fizik ortam bile bulunamaması, aynı zamanda pedagojik ilkeleri dikkate almaksızın bazı seçmeli derslere ve sosyal etkinliklere zorlanması gibi gerekçelerle nitelikli bir eğitim ve temiz bir okul ortamı bulmak isteyen ailelerde, eğer bir şekilde ödeme güçleri varsa, özel okullara geçişler de hızlanmaktadır.

Bu bağlamda:

1. Eğitim çağı nüfusunda 3-17 yaşta okul kaydı olmayanların yaşa göre sayıları nedir?
2. Açık okullarda aktif ve pasif kayıtlı öğrencilerin ne kadarı 19 yaş ve altı gruptadır? Açık ortaokul, lise, meslek ve imam hatip programında kayıtlı aktif ve pasif öğrencilerin yaşlarına göre sayıları nedir?
3. MESEM'de kayıtlı öğrencilerin ne kadarı 19 yaş ve altı gruptadır? MESEM öğrencilerinin yaşlarına göre sayıları nedir?
4. Geçici koruma ve yabancı statüsünde Türkiye'de kaç çağ nüfusu vardır? Bunların yaş dağılımı nedir, yaşlarına göre okula kayıtlı olan ve olmayanların sayısal dağılımı nedir?
5. 5-17 yaş grubunda kaydı bulunmayan 1 milyon 57 bin çocuk ile yabancı/sığınmacı öğrencilerle birlikte toplam 1,4 milyon çocuğun okul dışı kalmasının sorumluluğu kime aittir? Bu çocukları eğitime kazandırmak için hangi somut adımlar atılmıştır?
6. Son iki yılda eğitim sisteminden kopan yaklaşık 2 milyon öğrencinin neden eğitim dışına çıktığı konusunda Bakanlığınızın yaptığı bir araştırma var mıdır? Varsa sonuçları kamuoyu ile neden paylaşılmamaktadır?
7. Eğitim çağı nüfusundan açık okullara kayıt olanlarla ilgili istatistik ve araştırmalarınız nelerdir? Açık okullara hangi eğitim ve meslek grubundan ailelerin çocukları geçiş yapmaktadır? Geçiş gerekçeleri nelerdir?
8. Okul kademelerine ve yıllara göre öğrencilerin devamsızlık oranları nedir?
9. Bakanlığınızın istatistiklerinde devamsızlık oranlarının yer almamasının gerekçesi nedir? Özellikle ortaöğretimdeki devamsızlık oranlarını kamuoyundan gizlemenizin nedeni, öğrencilerin kitlesel olarak eğitim sisteminden kopuşunun izlenmesini örtbas etmek midir?
10. Son iki yılda örgün eğitimden kopan yaklaşık 2 milyon çocuğun akıbeti nedir? Bu çocukların ne kadarı çalışmakta, ne kadarı tamamen eğitim dışına itilmiştir?
11. TÜİK verilerine göre 720 bin çocuk işçi bulunmaktadır. Ancak sendikalar sayının 1 milyonun üzerinde olduğunu belirtmektedir. Bakanlığınızın bu konuda yaptığı güncel bir çalışma var mıdır? Eğitimden kopan çocukların işçileşme oranı nedir?
12. Eğitim çağı nüfusundan MESEM'lere kayıt olanlarla ilgili istatistik ve araştırmalarınız nelerdir? Açık okullara hangi eğitim ve meslek grubundan ailelerin çocukları geçiş yapmaktadır? Geçiş gerekçeleri nelerdir?

13. Tarım, tekstil, inşaat ve hizmet sektörlerinde çocuk emeği yoğun biçimde kullanılmaktadır. Bu alanlarda çalışan çocukların kaç hâlen zorunlu eğitim çağındadır? Bu çocukların okula dönüşünü sağlamak için hangi somut adımlar planlanmaktadır?
14. MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi Programı) kapsamında kaç çocuk işgücü sömürüsüne yönlendirilmiştir? Bu çocukların kaç fiilen okuldan kopmakta ya da iş yükü nedeniyle eğitime devam edememektedir? Bu programların denetimi var mıdır?
15. Bakanlığınızın açıkladığı 2 milyonluk öğrenci kaybı ile çocuk emeği sömürüsündeki artış arasındaki ilişkiyi araştıran herhangi bir bilimsel rapor ya da çalışma yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?
16. İktidarınızın dayattığı MESEM ve benzeri projeler, çocuk emeğini ucuz işgücüne dönüştürmekten başka bir amaca hizmet etmemektedir. Bu uygulamaların eğitimde niteliği düşürdüğü, çocukları okuldan kopardığı yönündeki eleştiriler karşısında Bakanlığınızın araştırmaları var mıdır, cevabı nedir?
17. Okul kademelerine ve çeşitlerine göre (ilkokul, genel ortaokul, imam hatip ortaokulu, genel liseler, imam hatip liseleri, mesleki teknik liselere göre) kaçında çocukların tuvalet dışında su içebileceği çeşme/sebil imkânı bulunmaktadır?
18. Okul kademelerine ve çeşitlerine göre (ilkokul, genel ortaokul, imam hatip ortaokulu, genel liseler, imam hatip liseleri, mesleki teknik liselere göre) kaçında yemekhane imkânı bulunmaktadır?
19. Okul kademelerine ve çeşitlerine göre (ilkokul, genel ortaokul, imam hatip ortaokulu, genel liseler, imam hatip liseleri, mesleki teknik liselere göre) kaç öğrenciye ücretsiz, kaç öğrenciye ücretli yemek verilmektedir?
20. Çocukların açlık, yoksulluk ve yetersiz beslenme nedeniyle okuldan kopmasının önüne geçmek için her okulda ücretsiz bir öğün yemek ve içilebilir temiz su sağlanması yönünde bir projeniz var mıdır? Yoksa bu konuyu da "kaynak yok" bahanesiyle görmezden gelmeye devam etmeyi mi tercih ediyorsunuz?
21. İllere göre okul kantinlerinde ortalama 0,5 lt su, ayran ve tost fiyatları kaç TL'dir?
22. Okullardaki içme suyu hakkı ve okulda beslenme hakkına yönelik çalışmalarınız nelerdir?
23. İktidarınızın eğitimde niteliği artırmak yerine, sürekli olarak müfredat değişiklikleri, ideolojik yönlendirmeler ve dini ağırlıklı derslerle çocukların eğitim hakkını daraltmaktadır. Milyonlarca çocuğun okul dışına itilmesinin sebeplerinden biri de bu politikaların yarattığı koşullar değil midir?
24. Son iki yılda 2 milyona yaklaşan kaybın telafisi için herhangi bir "acil eylem planı" hazırladınız mı? Yoksa bu tabloyu da rutin bir istatistik olarak görmeye devam mı edeceksiniz?
25. Özel okullara geçiş sebepleri nelerdir? Bu konudaki istatistik, araştırma bulgu ve sonuçları nelerdir?
26. Çocuğunuzun özel bir okulda kayıtlı olduğu basına yansıdı. Son 3 yılda her yıl için yaptığınız eğitim giderinin tutarı nedir?